

## ΑΠΟΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΩΝΤΑΣ ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΜΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ (ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΕΝΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ERASMUS+ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ)

Του Βασίλη Σιτρά, Φυσικού

Φτάσαμε στη Μάλαγα, τέσσερις καθηγητές από το 7ο Λύκειο Λάρισας, μεσημέρι, ταλαιπωρημένοι από ένα πολύωρο ταξίδι. Οι πρώτες εικόνες της Ανδαλουσίας από το παράθυρο του αεροπλάνου είναι εντυπωσιακές, σαν πίνακας ζωγραφικής κάποιου ιμπρεσιονιστή ζωγράφου. Βγαίνοντας από αεροδρόμιο συναντούμε ζέστη και υγρασία. Αναζητούμε το ξενοδοχείο που, για καλή μας τύχη είναι στο κέντρο της πόλης, στην Πλατεία των Ταύρων, απέναντι ακριβώς από την παραδοσιακή αρένα των ταυρομαχιών της Μάλαγα. Το ίδιο απόγευμα στην αρένα έχει διαγωνισμό ταυρομαχίας. Τρεις νεαροί ταυρομάχοι από τη Βαρκελώνη, τη Μαδρίτη και τη Μάλαγα καρφώνουν, λογχίζουν και στο τέλος μαχαιρώνουν έναν ταύρο που έχει προηγουμένως ταλαιπωρηθεί κυνηγώντας τους βοηθούς ταυρομάχους. Κερδίζει αυτός που με τη μεγαλύτερη κομψότητα σκοτώνει με το λιγότερο κόπο τον άτυχο ταύρο. Δεν αντέξαμε όλη τη διαδικασία. Φύγαμε πριν το τέλος. Από ψηλά η αρένα είναι πνιγμένη από πολύροφες οικοδομές και πιο πέρα η παραλία, η Μαλαγιέττα. Κάπου εκεί έχουμε την πρώτη γευστική μας εμπειρία από τη Μάλαγα. Τι άλλο από θαλασσινά, εξαιρετικά σεβριρισμένα και μαγειρεμένα σε ένα εστιατόριο με το όνομα ο Φάρος του Θερβάντες. Ε, είμαστε στην Ισπανία.

Είμαστε εδώ για να παρακολουθήσουμε ένα επιμορφωτικό σεμινάριο στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus+ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα σεμινάρια αυτά δίνουν την ευκαιρία για ανανέωση των γνώσεων αλλά και για την ανταλλαγή εμπειριών σε καθηγητές από όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την καλλιέργεια κοινής Ευρωπαϊκής συνείδησης. Στο χώρο του σεμιναρίου είμαστε 32 καθηγητές από 15 χώρες και ο υπεύθυνος του σεμιναρίου, ο Εντουάρντο, το κάνει σύνθημα. Ο Εντουάρντο παρουσιάζει το πλάνο του σεμιναρίου για τις επόμενες ημέρες. Ο εκπαιδευτής μας φαίνεται επικοινωνιακός, μαθαίνει γρήγορα τα μικρά μας ονόματα και κάτω από τα μεγάλα του φρύδια κρύβεται ένα διαπεραστικό βλέμμα. Μου θυμίζει Άραβα, ήρωα από κάποιο παραμύθι, αν και ο ίδιος αρνείται αράβικες ρίζες. Το πρόγραμμά μας έχει διαλέξεις, επισκέψεις μελέτης σε σχολεία και γνωριμία με την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής.

Η Μάλαγα είναι μια τουριστική πόλη και αυτό φαίνεται στα πάμπολλα εστιατόρια που συναντάμε στο δρόμο μας. Εκεί μπορείς να δοκιμάσεις τάπας, κάτι σαν τα δικά μεζεδάκια, με άγνωστες λέξεις όπως σοριόθος, ατζένας, πατάτας μπράβας. Ο τουρισμός έχει φέρει πληθυσμό από όλη σχεδόν την Ανδαλουσία, εργάτες στις τεράστιες οικοδομές που σηκώθηκαν στα παράλια της Ισπανίας. Παλιά τα χρήματα που έβγαζαν ήταν τόσα που μαθητές εγκατέλειπαν το σχολείο για να δουλέψουν εκεί και να αγοράσουν αυτοκίνητα με τα οποία έκαναν φιγούρα στους πρώην καθηγητές τους. Σήμερα τα πράγματα στην Ανδαλουσία δεν είναι έτσι. Σε ένα από τα σχολεία που επισκεφτήκαμε, το κολλέγιο Salesianos και που ανήκει σε μια ειδική κατηγορία σχολείων τα Colegios Concertados, είδαμε εργαστήρια μηχανολογίας και ηλεκτρολογίας που απευθύνονται και σε μαθητές μεγαλύτερης ηλικίας που επανέρχονται στο σχολείο μετά την αποφοίτησή τους για να αποκτήσουν πρακτικές δεξιότητες για να μπουν στην αγορά εργασίας. Αυτό που δεν μπορέσαμε να δούμε σε πραγματικές συνθήκες είναι η πλήρης λειτουργία του σχολείου γιατί λόγω γενικής αποχής των μαθητών έλειπαν οι μαθητές των μεγάλων τάξεων. Οι μαθητές απείχαν από τα μαθήματά τους διαμαρτυρόμενοι για τις ρυθμίσεις του νέου εκπαιδευτικού νόμου. Περίεργο, γιατί δεν έκαναν κατάληψη;

Τα προβλήματα που απασχολούν τους μαθητές επιβεβαίωσε και σε μια διάλεξη μια καθηγήτρια του Πανεπιστημίου της Χαέν, μιας γειτονικής πόλης στην Ανδαλουσία. Μιλώντας περισσότερο σαν μητέρα η παρουσίασή της για την ιστορία του Ισπανικού εκπαιδευτικού συστήματος είναι γεμάτη κριτική, αμφιβολίες και αγωνίες. Αγωνία για τις πολλές εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, για την πρόοδο των μαθητών, για τις πολλές εξετάσεις. Ανάμεσα στις μεταρρυθμίσεις και της προτεραιότητες της εκπαιδευτικής πολιτικής της αυτόνομης κυβέρνησης στην Ανδαλουσία είναι η εκμάθηση των ξένων γλωσσών και ο περιορισμός της σχολικής διαρροής. Όπως διαπιστώσαμε και στα σχολεία που επισκεφτήκαμε εφαρμόζονται για το πρώτο η διδασκαλία

βασικών μαθημάτων σε δύο γλώσσες (μέθοδος CLIL) και η γνώση ξένης γλώσσας σε επίπεδο B2 για απόκτηση απολυτηρίου (Μπακιλεράτο). Για το δεύτερο η άμεση καταγραφή των απουσιών μέσω κινητού τηλεφώνου από τον καθηγητή στην τάξη και η αυτόματη ενημέρωση ενός κεντρικού πληροφοριακού συστήματος (SENECA όπως το ονομάζουν). Σημαντικό είναι επίσης το έργο που γίνεται στον τομέα του πληροφορικού εγγραμματισμού των μαθητών, αν και δεν αποφεύχθηκαν λάθη, όπως με την δωρεάν διανομή υπολογιστικών ταμπλετών. Εντυπωσιακή όμως είναι η ομοιότητα των άλυτων προβλημάτων που αντιμετωπίζει το ισπανικό εκπαιδευτικό σύστημα σε σχέση με το ελληνικό. Το πρώτο είναι οι πολλές και συχνές μεταρρυθμίσεις και οι αντίστοιχοι εκπαιδευτικοί νόμοι. Το δεύτερο είναι η μη ικανοποιητικός βαθμός εμπιστοσύνης του σχολείου με την κοινωνία και τις οικογένειες των μαθητών. Και το τρίτο είναι η δυσκολία στην εισαγωγή και την εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας στα σχολεία.

Αυτή την καινοτομία βρήκαμε στο ραντεβού μας είναι με ένα 'πειραματικό' σχολείο. Ένα σχολείο σε μικρή απόσταση από την πόλη που έχει στελεχωθεί με μια ομάδα καθηγητών με 'μεράκι', όρεξη για δουλειά και που μοιράζονται καινοτομικές παιδαγωγικές απόψεις. Τα βιβλία αγοράζονται από τον προϋπολογισμό του σχολείου και είναι σε ηλεκτρονική μορφή, δηλαδή αγοράζουν τις άδειες, και οι μαθητές τα βλέπουν στον υπολογιστή τους ή σε ταμπλέτες στο σχολείο. Οι καθηγητές χρησιμοποιούν τα υποχρεωτικά κενά στο πρόγραμμά τους, είτε για αναπλήρωση είτε για να κάνουν ενισχυτική διδασκαλία, σε εθελοντική όμως βάση. Το βασικό όμως στοιχείο είναι ότι στο σχολείο εφαρμόζεται καθολικά η μέθοδος εκμάθησης μέσω πρότζεκτ (Project Based learning – PBL). Όπως μας εξήγησαν οι συνάδελφοι όλη η 'ύλη' της χρονιάς οργανώνεται σε διαθεματικά πρότζεκτ. Για παράδειγμα στην τάξη του διευθυντή υλοποιούσαν ένα πρότζεκτ για μουσική χρησιμοποιώντας και μαθαίνοντας ταυτόχρονα τη γλώσσα προγραμματισμού python ενώ σε μια άλλη τάξη υλοποιούσαν πρότζεκτ για περιβαλλοντικά προβλήματα με τελικό προϊόν παρουσιάσεις εικονικής πραγματικότητας.

Η επίσκεψή μας στη Μάλαγα μας άφησε, εκτός από τις γνώσεις και τις πληροφορίες για το εκπαιδευτικό σύστημα, την καινοτομική ιδέα για εκπαιδευτική χρήση των πληροφοριών που αποκτούμε μέσα από επισκέψεις, εμπειρίες και επιτόπια μελέτη. Είναι η μετατροπή του περιγύρου (context) σε εκπαιδευτικό περιεχόμενο (content). Το σημαντικό όμως είναι ότι μέσα από τις απόψεις αυτές ο εκπαιδευτικός αποκτά κεντρική θέση στην εκπαιδευτική διαδικασία, προσωποποιώντας και εξατομικεύοντας τη διδασκαλία. Ζητούμενο στην περίπτωση αυτή είναι οι δομές και το πλαίσιο που θα εξυπηρετήσουν καλύτερα την εκπαιδευτική διαδικασία....